

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2023/103

Karar Sayısı : 2023/167

Karar Tarihi : 28/9/2023

R.G.Tarih-Sayı : 2/11/2023-32357

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Ardahan 1. Asliye Hukuk Mahkemesi (İş Mahkemesi sıfatıyla)

İTİRAZIN KONUSU: 3/6/2021 tarihli ve 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un 10. maddesinin (5) numaralı fıkrasının dördüncü paragrafının üçüncü cümlesinin iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: İş kazası kapsamında sigortalıya yapılan ödemelerin davacı işverene rücu edilmesine ilişkin davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralın da yer aldığı 10. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Diğer hükümler

MADDE 10- (1) İşverenlerin ve üçüncü şahısların, 5510 sayılı Kanunun 14 üncü, 21 inci, 23 üncü, 39 uncu ve 76 ncı maddeleri, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 10 uncu, 26 ncı, 27 nci ve 28 inci maddeleri, 1479 sayılı Kanunun mülga 63 üncü maddesi ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun mülga 129 uncu maddesi gereğince iş kazası ve meslek hastalığı, malullük, adi malullük ve ölüm halleri ile genel sağlık sigortalısına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere yönelik fiiller nedeniyle ödemekle yükümlü buldukları her türlü borçları ile bu borçlara kanuni faiz uygulanan sürenin başlangıcından bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi halinde bu borçlara uygulanan kanuni faizin tahsilinden vazgeçilir.

...

(5) 30/4/2021 tarihi (bu tarih dâhil) itibarıyla ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanunun yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan; 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu hükümlerine göre meslek mensuplarının üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğine olan birlik payı borçlarının asıllarının tamamının birinci taksiti bu Kanunun yayımı tarihini takip eden üçüncü ayın sonuna kadar, kalanı aylık dönemler hâlinde ve azami toplam altı eşit taksitte ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların, alacak asıllarının bu Kanunun yayımı tarihinden önce kısmen veya tamamen ödenmiş olması hâlinde ödenmiş borç asıllarına isabet eden faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir.

Bu fıkra hükmünden yararlanılabilmesi için bu Kanunun yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar alacaklı birime başvurulması şarttır.

Bu fıkra kapsamında ödenmesi gereken tutarların fıkroda öngörülen süre ve şekilde kısmen veya tamamen ödenmemesi hâlinde, ödenmemiş alacak asılları ile bunlara ilişkin faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar ilgili mevzuat hükümlerine göre tahsil edilir.

*Bu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkroda belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için, borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takipleri sonlandırılır. **Bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretleri karşılıklı olarak talep edilmez.***

Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği yetkilidir.

...”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Engin YILDIRIM, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL, Yusuf Şevki HAKYEMEZ, Yıldız SEFERİNOĞLU, Selahaddin MENTEŞ, Basri BAĞCI, İrfan FİDAN ve Muhterem İNCE'nin katılımlarıyla 31/5/2023 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Hilal YAZICI tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

3. Anayasa'nın 152. maddesi ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesine göre bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu dava sebebiyle uygulanacak bir kanunun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda bu hükümlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvuruya yetkilidir. Ancak anılan maddeler uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve mahkemenin görev alanına giren bir davanın bulunması, iptali talep edilen kuralın da o davada uygulanacak olması gerekir. Uygulanacak kural ise bakılmakta olan davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan kurallardır.

4. İtiraz yoluna başvuran Mahkeme 7326 sayılı Kanun'un 10. maddesinin (5) numaralı fıkrasının dördüncü paragrafının üçüncü cümlesinin iptalini talep etmiştir. Anılan paragrafın birinci ve ikinci cümlelerinde söz konusu fıkra hükmünden yararlanmak isteyen borçluların fıkroda belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmamalarının, açılmış davalardan vazgeçmelerinin ve kanun yollarına başvurmamalarının şart olduğu, bu Kanun'un yayımı tarihinden önce dava konusu edilmiş ve/veya mahkemece hükme bağlanmış ve kesinleşmiş olanlar dâhil olmak üzere icra takibi başlatılmış alacaklar için borçlunun bu fıkra hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunması hâlinde davalar ve/veya icra takiplerinin sonlandırılacağı hükme bağlanmıştır. İtiraz konusu kuralla

da bu kapsamda, tamamı ödenen alacaklara ilişkin yargılama giderleri ile icra masrafları ve vekâlet ücretlerinin karşılıklı olarak talep edilmeyeceği öngörülmüştür. Bu itibarla kuralın (5) numaralı fıkra kapsamındaki borç ve borçlulara ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

5. Anılan fıkra kapsamındaki borcun ne olduğu ise fıkranın birinci paragrafında belirtilmektedir. Söz konusu birinci paragrafta 30/4/2021 tarihi itibarıyla ödenmesi gerektiği hâlde bu Kanun'un yayımı tarihine kadar ödenmemiş olan, 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu hükümlerine göre meslek mensuplarının üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğine olan birlik payı borçlarının yapılandırılması ile ilgili hususlar düzenlenmektedir. Bu itibarla itiraz konusu kuralın 3568 sayılı Kanun kapsamında meslek mensupları tarafından ödenmesi gereken aidat borçları ile odaların Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliğine olan birlik payı borçlarına ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

6. Bakılmakta olan davanın konusu ise iş kazası kapsamında sigortalıya yapılan ödemelerin işverene rücu edilmesine ilişkindir. Dolayısıyla kuralın Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmamaktadır.

7. Açıklanan nedenlerle kuralın itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

IV. HÜKÜM

3/6/2021 tarihli ve 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'un 10. maddesinin (5) numaralı fıkrasının dördüncü paragrafının üçüncü cümlesinin itiraz başvurusunda bulunan Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanma imkânı bulunmadığından başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE 28/9/2023 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan Zühtü ARSLAN	Başkanvekili Hasan Tahsin GÖKCAN	Başkanvekili Kadir ÖZKAYA
Üye Engin YILDIRIM	Üye Muammer TOPAL	Üye Rıdvan GÜLEÇ
Üye Yusuf Şevki HAKYEMEZ	Üye Yıldız SEFERİNOĞLU	Üye Selahaddin MENTEŞ

Esas Sayısı : 2023/103
Karar Sayısı : 2023/167

Üye
Basri BAĞCI

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE